

การศึกษาการลงทุนและรายได้ของกลุ่มเกษตรกร ตำบลโนนกลาง อำเภอ สำโรง จังหวัดอุบลราชธานี

A Study of Investment and Income of Farmer Groups in Non Klang Subdistrict,
Samrong District, Ubon Ratchathani Province

กัญญารัตน์ บุญพามา¹, กุลธิดา บุญเสนอ², นิพาดา แสงสิงห์³, อารยา ศรีสุข⁴, ประรณนา
มะลิไทย⁵ และ ประเสริฐ บัวจันธุ์⁶

¹นักศึกษาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ อีเมล : Kanyapakboonpama@gmail.com

²นักศึกษาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ อีเมล : kulthidakratae2546@gmail.com

³นักศึกษาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ อีเมล : nipada.160346@gmail.com

⁴นักศึกษาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ อีเมล : araya431078@gmail.com

⁵ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ อีเมล :
Prathana.m08@gmail.com

⁶ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ อีเมล :
Prasert.b@sskru.ac.th

Received: 23-07-2025;

Revised: 14-10-2025;

Accepted: 28-10-2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการศึกษาการลงทุนและรายได้ของกลุ่มเกษตรกร ในเขตพื้นที่ ตำบลโนนกลาง อำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี โดยมีกลุ่มตัวอย่าง 362 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล โดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของผู้วิจัยใช้วิธีการคิดคำนวณจากสูตรของ Yamana (1970) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % และกำหนดความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 0.05 หรือสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมุติฐาน ทดสอบความสัมพันธ์ โดยใช้สถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ Pearson's Correlation Coefficient และทดสอบสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณด้วยสถิติ Multiple Regression Analysis

ผลการวิจัยพบว่าด้านสุขภาพกายและสุขภาพจิต ($\bar{X}$ =4.12)อยู่ในระดับมาก รองลงมาด้านการบริหาร ($\bar{X}$ =4.05) ด้านประสิทธิภาพการทำงาน ($\bar{X}$ =3.92) ด้านมีความมั่นคงและยั่งยืนใน

อาชีพ ($\bar{X} = 3.91$) ด้านสภาวะเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 3.90$) ด้านการเงิน ($\bar{X} = 3.86$) ด้านรายได้ที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต ($\bar{X} = 3.83$) ด้านเสริมสร้างความแข็งแกร่งของเกษตรกรในชุมชน ($\bar{X} = 3.78$) ด้านการแข่งขัน ($\bar{X} = 3.76$) เมื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการถดถอยพหุคูณเพื่อทำนายอิทธิพลของปัจจัยทั้ง 4 ด้าน พบว่าด้านการแข่งขัน ($\beta = 0.324$) ด้านประสิทธิภาพการทำงาน ($\beta = 0.289$) ด้านสภาวะเศรษฐกิจ ($\beta = 0.149$) และด้านการบริหาร ($\beta = 0.110$) มีอิทธิพลต่อการลงทุนและรายได้ของกลุ่มเกษตรกร ตำบลโนนกลาง อำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานีอย่างน้อยมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ 0.5

ผลการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณพบว่ากลุ่มเกษตรกรในตำบลโนนกลาง อำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี ยังขาดการบริหารจัดการด้านรายได้ ด้านการแข่งขัน และด้านเสริมสร้างความแข็งแกร่งของเกษตรกรในชุมชน ด้วยเศรษฐกิจในปัจจุบันที่ทำให้ค่าครองชีพเพิ่มสูงขึ้นกลุ่มเกษตรกรจึงประสบปัญหาต้นทุนสูง และยังขาดความรู้ในเรื่องการทำเกษตรกรรมไม่ค่อยมีหน่วยงานเข้ามาให้ความรู้ในด้านนี้

คำสำคัญ : การลงทุน; รายได้; เกษตรกร

Abstract

The objective of this research was to study the factors influencing the investment and income of farmers in Non Klang Sub-district, Samrong District, Ubon Ratchathani Province. The sample group consisted of 362 individuals, and a questionnaire was used as the data collection instrument. The sampling method employed the formula by Yamana (1970) at a 95% confidence level and an acceptable error margin of 0.05. Statistical methods used for data analysis included Frequency, Percentage, Mean, Standard Deviation, and hypothesis testing for correlation using Pearson's Correlation Coefficient. Furthermore, the coefficients were tested for multiple regression using Multiple Regression Analysis.

The research findings indicated that the factors, ranked by mean score, were highest in physical and mental health ($\bar{X} = 4.12$), followed by management ($\bar{X} = 4.05$), work efficiency ($\bar{X} = 3.92$), occupational stability and sustainability ($\bar{X} = 3.91$), economic conditions ($\bar{X} = 3.90$), finance ($\bar{X} = 3.86$), sufficient income for livelihood ($\bar{X} = 3.83$), strengthening of farmers in the community ($\bar{X} = 3.78$), and competition ($\bar{X} = 3.76$). Multiple Regression Analysis was performed to predict the influence of the four factors, which revealed that competition ($\beta = 0.324$), work

efficiency ($\beta = 0.289$), economic conditions ($\beta = 0.149$), and management ($\beta = 0.110$) all significantly influence the investment and income of farmers in Non Klang Sub-district, Samrong District, Ubon Ratchathani Province, at a statistical significance level of $\alpha < 0.05$.

The quantitative research findings also indicated that the farmers in Non Klang Sub-district, Samrong District, Ubon Ratchathani Province, still lack management in terms of income, competition, and strengthening of farmers in the community. Due to the current economy resulting in increased cost of living, the farmers are facing problems with high operating costs and a lack of knowledge in agriculture, with few organizations providing knowledge in this area.

Keywords: Investment; Income; Farmers

บทนำ

ประเทศไทยได้ชื่อว่าเป็นประเทศแห่งเกษตรกรรม เนื่องจากตั้งอยู่ในเขตมรสุมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีสภาพภูมิประเทศ ทรัพยากร สิ่งแวดล้อม และภูมิอากาศเอื้ออำนวยต่อการทำเกษตร ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศประกอบอาชีพเกษตรหรือเกี่ยวข้องมาโดยตลอด แม้ว่าจะพยายามพัฒนาไปสู่ประเทศอุตสาหกรรมเพียงใดก็ตาม แต่ก็ยังพึ่งพาเกษตรกรรมอยู่เช่นเดียวกับประเทศที่ได้พัฒนาไปแล้วทั้งหลาย วิวัฒนาการและพัฒนาของการเกษตรของไทยได้เปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย และกระแสการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ของโลกตามลำดับ เกษตรกรรมในประเทศไทยมีการแข่งขันสูง หลากหลายและเจือจาง การส่งออกของไทยประสบความสำเร็จอย่างยิ่งในระดับนานาชาติ ข้าวเจ้าเป็นพืชผลสำคัญของประเทศ ประเทศไทยเป็นผู้ส่งออกรายใหญ่ไปยังตลาดข้าวโลก โภคภัณฑ์การเกษตรมีทั้งปลาและผลิตภัณฑ์ปลา มันสำปะหลัง ยางพารา กล้วยพืชและน้ำตาล การส่งออกอาหารแปรรูป ทางอุตสาหกรรม เช่น ทุเรียนกระป๋อง และกุ้งแช่แข็ง(วรทัศน์ วัชรวิลี, 2533)

พัฒนาการเกษตรกรรมของประเทศไทยในมิติด้านการพัฒนาชุมชนและคุณภาพชีวิต โดยประเทศไทยนั้นได้มีพัฒนาการด้านการเกษตรเป็นระยะเวลานาน เริ่มตั้งแต่ยุคแรกของการเริ่มทำการเกษตรที่เรียกว่า “การเกษตรแบบดั้งเดิม” และได้พัฒนามาเป็นการทำ “เกษตรกรรมร่วมสมัย” จนกระทั่งรูปแบบของภาคเกษตรกรรมได้พัฒนามาถึงจุดที่เรียกว่า “การเกษตรแบบยั่งยืน” ในปัจจุบันซึ่งพบว่าการทำเกษตรแบบยั่งยืนมีรูปแบบที่แตกต่างกันอีกมากมาย ซึ่งพัฒนาของการเกษตรในทุกๆ ระยะเวลาล้วนมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและชุมชนนั้นๆ และเพื่อการประยุกต์ให้การทำเกษตรกรรมอีกด้วย(กิตติศักดิ์ ทองมีทิพย์, 2564)

ในปัจจุบันมีกระทรวงหรือสำนักงานต่างๆ เกี่ยวกับการเกษตรในทุกจังหวัดและทุกอำเภอ ประกอบด้วย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมส่งเสริมการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กรมพัฒนาที่ดิน กรมการข้าว กรมปศุสัตว์ องค์การตลาดเพื่อการเกษตร เพื่อการดูแลและบริการอย่าง

ครอบคลุม เช่นมีการเก็บภาษีที่ดิน ภาษีที่นา และภาษีอื่นๆอีกมากมาย ซึ่งรายได้ของกลุ่มเกษตรกรบางกลุ่มก็ไม่เพียงพอ เนื่องด้วยสถานการณ์ในปัจจุบันมีค่าครองชีพที่สูงขึ้น เช่น การซื้อขายพืชผักจากเจ้าของสวนมีราคาต่ำ การค้าขายวัวในราคาท้องตลาดมีราคาต่ำ อีกทั้งราคาปุ๋ยเคมีที่มีราคาสูงขึ้นในทุกๆปี จะเห็นได้ว่าสวนทางกับรายจ่ายของเกษตรกร

โครงสร้างการผลิตหลักของการเกษตรในจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งประกอบด้วย ขายส่งปลีก เกษตรกรรม และประมง โดยมีสินค้าหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ คือ ข้าวนาปี ข้าวนาปรัง มันสำปะหลัง ทุเรียน และยางพารา เป็นสำคัญ อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับข้าว และมันสำปะหลัง แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรรมมีความสำคัญต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก จังหวัดอุบลราชธานี จึงให้ความสำคัญกับภาคเกษตร โดยเฉพาะการทำ ข้าวนาปี ข้าวนาปรัง เพื่อการแข่งขันที่ส่งผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดอุบลราชธานี(สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2564)

ครัวเรือนเกษตรกรในจังหวัดอุบลราชธานี มีทั้งหมด 311,370 ครัวเรือน ที่เป็นอันดับ 1 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพราะมีแหล่งน้ำการเกษตร มีทั้งพื้นที่ชลประทานและระบบชลประทาน ซึ่งจังหวัดอุบลราชธานีมีจำนวนแหล่งน้ำชลประทาน 1,372 แห่ง และแหล่งน้ำอื่นๆ โดยมีโครงการแหล่งน้ำนอกเขตชลประทาน ข้อมูลการขุดสระน้ำขนาดเล็กในไร่นามีจำนวนรวมทั้งสิ้น 41,133 บ่อ (ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัดอุบลราชธานี, 2566)

ผู้วิจัยศึกษาในเขตตำบลโนนกลาง อำเภอสำโรง เนื่องจากตำบลโนนกลางเป็นตำบลขนาดกลาง มีทั้งหมด 10 หมู่บ้าน ประชากรส่วนมากจะทำเกษตรกรรมเป็นหลัก โดยเฉพาะการทำนา ยางพารา มันสำปะหลัง ทำสวนผัก เลี้ยงวัว เลี้ยงควาย เลี้ยงเป็ด เลี้ยงไก่ ทำฟาร์มนกกระทา ทำฟาร์มหมู ปัญหาที่พบส่วนมากในตำบลโนนกลาง อำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี ได้แก่ ต้นทุนที่สูงแต่ผลผลิตมีราคาที่ไม่แน่นอนและมีการใช้สารเคมีที่ไม่ถูกต้อง เช่น ปุ๋ยเคมี เมล็ดพันธุ์ เป็นต้น

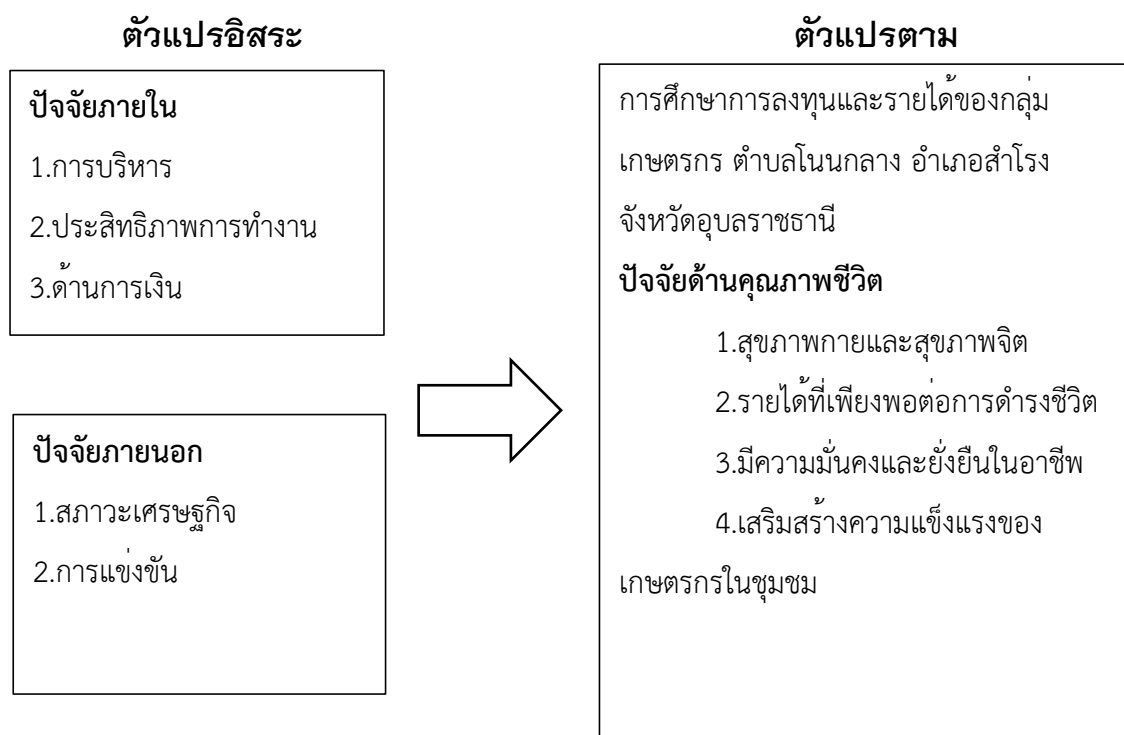
ทั้งนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องการศึกษาการลงทุนและรายได้เกษตรกรของกลุ่มเกษตรกรในตำบลโนนกลาง อำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี เพื่อทราบถึงปัญหา การลงทุน รวมไปถึงผลกำไรที่กลุ่มเกษตรกรได้รับ และนำผลการศึกษาไปแนะนำกลุ่มเกษตรกร เช่น การจัดโครงการให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้สารเคมี แนะนำการทำปุ๋ยหมักจากมูลสัตว์เพื่อลดต้นทุนและการทำเกษตรกรรมที่ยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อทราบถึงการลงทุนและรายได้ของกลุ่มเกษตรกร ตำบลโนนกลาง อำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี

2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างการลงทุนและรายได้ของกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ตำบลโนนกลาง อำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระดับการลงทุนและรายได้ของกลุ่มเกษตรกรในตำบลโนนกลาง อำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี
4. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาการลงทุนและรายได้ของกลุ่มเกษตรกร ตำบลโนนกลาง อำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดการศึกษาการลงทุนและรายได้ของกลุ่มเกษตรกรในตำบลโนนกลาง อำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชากรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี จำนวนประชากรทั้งสิ้น 3,771 คน กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยเกษตรกรในพื้นที่ตำบลโนนกลาง อำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี แบ่งออกเป็น 10 หมู่บ้าน โดยใช้วิธีการของยามานะ (Yamana, 1970) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ความคลาดเคลื่อนในการสุ่มตัวอย่างเท่ากับ 0.5 ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 362 คน

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามหมู่บ้าน

หมู่บ้าน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
บ้านหนองมั่ง	383	37
บ้านห้องแดง	279	27
บ้านทุ่งสว่าง	193	18
บ้านดงใหญ่	298	29
บ้านหนองหิน	515	49
บ้านโนนสัง	487	47
บ้านโคกสว่าง	636	61
บ้านดอนม่วง	371	36
บ้านโนนกลาง	220	21
บ้านโคกใหม่พัฒนา	389	37
รวม	3771	362

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามลักษณะแบบสอบถามแบบเลือกตอบจากคำตอบที่กำหนดให้ ซึ่งประกอบไปด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ปลายั้วภายใน เพื่อวัดระดับความคิดเห็นของกลุ่มเกษตรกร ได้แก่ การบริหาร ประสิทธิภาพการทำงาน และด้านการเงิน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ปลายั้วภายนอก เพื่อวัดระดับความคิดเห็นของกลุ่มเกษตรกร ได้แก่ สภาวะเศรษฐกิจ และการแข่งขัน

ตอนที่ 4 แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) เพื่อประเมินระดับคุณภาพชีวิตของกลุ่มเกษตรกร

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม หลังจากที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ดังนี้

สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับอธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและ
 พรรณนาการลงทุนและผลกำไรของกลุ่มเกษตรกร ตำบลโนนกลาง อำเภอสำโรง จังหวัด
 อุบลราชธานีและพรรณนาสถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ (Frequency), ค่าร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย
 (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviaton) และทดสอบสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณด้วย
 สถิติ Multiple Regression Analysis

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบลโนนกลาง อำเภอ
 สำโรง จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน รวมทั้งสิ้น 3,771 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง ทั้งสิ้น 362 คน โดยทำ
 การเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามทั้งหมด 362 ชุด โดยนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบ
 แบบสอบถาม มาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ซึ่งผลการศึกษาปรากฏรายละเอียด ดังตารางที่ 2 – 6

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

ข้อมูลทั่วไปของ แบบสอบถาม	จำนวน(คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	183	50.55
หญิง	179	49.45
รวม	362	100.0

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน
 183 คน คิดเป็นร้อยละ 50.55 รองลงมาได้แก่ เพศหญิง จำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 49.45
 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ

ข้อมูลทั่วไปของ แบบสอบถาม	จำนวน(คน)	ร้อยละ
อายุ		
18 – 25 ปี	15	4.14
26 – 35 ปี	66	18.23
36 – 45 ปี	127	35.08

46 – 55 ปี	110	30.40
สูงกว่า 55 ปี	44	12.15
รวม	362	100.0

จากตารางที่ 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 36–45 ปี จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 35.08 รองลงมาได้แก่กลุ่มที่มีอายุระหว่าง 46–55 ปี จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 30.40 รองลงมาอายุระหว่าง 26–35 ปี จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 18.23 รองลงมาอีกกลุ่มที่มีอายุ สูงกว่า 55 ปี จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 12.15 และน้อยที่สุดอายุ 18–25 ปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 4.14 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนและร้อยละ ของกลุ่มอย่าง จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ข้อมูลทั่วไปของแบบสอบถาม	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	124	34.25
มัธยมศึกษาตอนต้น	95	26.24
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	56	15.50
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า ปวส.	33	9.10
ปริญญาตรี	54	14.91
รวม	362	100.0

จากตารางที่ 4 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 34.25 รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 26.24 รองลงมาอีกคือระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 15.50 จำนวน รองลงมาคือปริญญาตรี จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 14.91 รองลงมาอีกคืออนุปริญญาหรือเทียบเท่า ปวส. จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 9.10 ส่วนปริญญาโทจะไม่นับรวม

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนและร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพ

ข้อมูลทั่วไปของ แบบสอบถาม	จำนวน(คน)	ร้อยละ
อาชีพ		
ข้าราชการ	15	4.12
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	27	7.50

พนักงานราชการ	36	9.94
พนักงานโรงงาน	40	11.04
อุตสาหกรรม		
รับจ้างทั่วไป	244	64.40
รวม	362	100.0

จากตารางที่ 5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 244 คน คิดเป็นร้อยละ 64.40 รองลงมาคือ พนักงานโรงงานอุตสาหกรรม จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 11.04 รองลงมาคือพนักงานราชการ จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 9.94 รองลงมาอีกพนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 27 คนคิดเป็นร้อยละ 7.50 และน้อยที่สุดคือข้าราชการ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 4.12 ส่วนอื่นๆจะไม่นับรวม ตามลำดับ

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนและร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ข้อมูลทั่วไปของ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
แบบสอบถาม		
รายได้		
ไม่เกิน 5,000	17	4.70
5,000 – 10,000	203	56.1
10,001 – 15,000	121	33.42
15,001 – 20,001	21	5.80
รวม	362	100.0

จากตารางที่ 6 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน 5,000 – 10,000 บาท จำนวน 203 คน คิดเป็นร้อยละ 56.1 รองลงมาคือรายได้ต่อเดือน 10,001 – 15,001 บาท จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 33.42 รองลงมาอีกคือรายได้ต่อเดือน 15,001 – 20,001 บาท จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 5.80 น้อยที่สุดได้แก่รายได้ต่อเดือนไม่เกิน 5,000 บาท จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 4.70 ส่วนรายได้ต่อเดือน 20,000 – 25,000 บาท และ 25,001 บาทขึ้นไปจะไม่นับรวม ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสภาพแวดล้อมภายในของผู้ตอบแบบสอบถาม**ตารางที่ 6** ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสภาพแวดล้อมภายในของผู้ตอบแบบสอบถาม

ปัจจัยภายในของกลุ่มเกษตรกร	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1.การบริหาร	4.05	.526	มาก	1
2.ประสิทธิภาพการทำงาน	3.92	.560	มาก	2
3.ด้านการเงิน	3.86	.855	มาก	3
รวม	3.89	.708	มาก	

จากตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ระดับความคิดเห็นปัจจัยสภาพแวดล้อมภายในของผู้ตอบแบบสอบถาม ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.89 (S.D.= .708) และเมื่อพิจารณาออกเป็นแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การบริหาร มีค่าเฉลี่ย 4.05 (S.D.= .526) รองลงมาได้แก่ ประสิทธิภาพการทำงาน มีค่าเฉลี่ย 3.92 (S.D.= .560) และมีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ได้แก่ ด้านการเงิน มีค่าเฉลี่ย 3.86 (S.D.= .855)

ตอนที่ 3 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกของผู้ตอบแบบสอบถาม**ตารางที่ 7** ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกของผู้ตอบแบบสอบถาม

ปัจจัยภายนอกของกลุ่มเกษตรกร	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1.สภาวะเศรษฐกิจ	3.90	.811	มากที่สุด	1
2.การแข่งขัน	3.76	.788	มาก	2
รวม	3.83	.799	มาก	

จากตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกของผู้ตอบแบบสอบถามในภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.83 (S.D.= .799) และเมื่อพิจารณาออกเป็นแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สภาวะเศรษฐกิจ มีค่าเฉลี่ย 3.90 (S.D.= .811) และมีค่าเฉลี่ยน้อยสุดได้แก่ การแข่งขัน มีค่าเฉลี่ย 3.76 (S.D.= .788)

ตอนที่ 4 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านคุณภาพชีวิตของผู้ตอบแบบสอบถาม**ตารางที่ 8** ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านคุณภาพชีวิตของผู้ตอบแบบสอบถาม

ปัจจัยด้านคุณภาพชีวิต	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1.สุขภาพกายและสุขภาพจิต	4.12	.931	มาก	1
2.รายได้ที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต	3.83	.684	มาก	3

3.มีความมั่นคงและยั่งยืนในอาชีพ	3.91	.812	มาก	2
4.เสริมสร้างความแข็งแกร่งของเกษตรกรในชุมชน	3.78	.778	มาก	4
รวม	3.91	.801	มาก	

จากตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ระดับความคิดเห็นปัจจัยด้านคุณภาพชีวิตของผู้ตอบแบบสอบถาม ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.91 (S.D.= .801) และเมื่อพิจารณาออกเป็นแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สุขภาพกายและสุขภาพจิต มีค่าเฉลี่ย 4.12 (S.D.= .931) รองลงมาได้แก่ด้านมีความมั่นคงและยั่งยืนในอาชีพ มีค่าเฉลี่ย 3.91 (S.D. = 812) รองลงมาได้แก่ด้านรายได้ที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต มีค่าเฉลี่ย 3.83 (S.D. = 684)และมีค่าเฉลี่ยน้อยสุดได้แก่ เสริมสร้างความแข็งแกร่งของเกษตรกรในชุมชน มีค่าเฉลี่ย 3.78 (S.D.= .778)

ตารางที่ 9 ผลการศึกษาสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณการนำค่าน้ำหนักความสำคัญอำนาจพยากรณ์ของตัวแปรปัจจัยด้านการบริหาร ประสิทธิภาพ ด้านการเงิน สภาวะเศรษฐกิจ การแข่งขัน ที่ส่งผลต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิต รายได้เพียงพอ มีความมั่นคง เสริมสร้างความแข็งแกร่ง ในเขตพื้นที่ ตำบลโนนกลาง อำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี

Model	ตัวแปร	R	R ²	Adjusted R ²	Coefficients		t	Sig
					b	β		
1	การแข่งขัน	.664	.441	.440	.496	.664	16.868	.000
2	การแข่งขัน	.730	.533	.530	.343	.459	10.542	.000
	ประสิทธิภาพการ				.383	.365	8.378	.000
	ทำงาน							
3	การแข่งขัน	.740	.574	.543	.266	.356	6.718	.000
	ประสิทธิภาพการ				.327	.311	6.778	.000
	ทำงาน							
	สภาวะเศรษฐกิจ				.134	.184	3.339	.001
4	การแข่งขัน	.744	.553	.548	.242	.324	5.927	.000
	ประสิทธิภาพการ				.304	.289	6.184	.000
	ทำงาน							
	สภาวะเศรษฐกิจ				.108	.149	2.611	.009
	การบริหาร				.123	.110	2.184	.030

$\alpha = .895$ ***S.E.est***==.39583

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.

จากตารางที่ 9 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนโดยการนำตัวแปรในด้านการศึกษา การลงทุนและรายได้ของกลุ่มเกษตรกรเข้าสู่สมการ พบว่า ประสิทธิภาพการทำงาน และการบริหาร สามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพการศึกษาการลงทุนและรายได้ของกลุ่มเกษตรกรได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ได้แก่ การแข่งขัน ($\beta = .324$) ประสิทธิภาพการทำงาน ($\beta = .289$) สภาวะเศรษฐกิจ ($\beta = .149$) การบริหาร ($\beta = .110$) ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์พหุคูณ = .744 ส่วนตัวแปรที่เหลือ คือ ด้านการเงิน ไม่สามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพการศึกษาการลงทุนและรายได้ของกลุ่มเกษตรกร โดยมีน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรพยากรณ์ในแต่ละตัวในรูปแบบคะแนนดิบ (b) ตามลำดับความสำคัญดังนี้

- 1.การแข่งขัน
- 2.ประสิทธิภาพการทำงาน
- 3.สภาวะเศรษฐกิจ
- 4.การบริหาร

โดยตัวแปรทั้งสองร่วมกันพยากรณ์อิทธิพลต่อการศึกษาการลงทุนและรายได้ของกลุ่มเกษตรกร (R^2) ได้ร้อยละ .553 มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานการพยากรณ์ ($S.E._{est}$) = .39583 และสามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ ดังนี้

สมการรูปพยากรณ์คะแนนดิบ $Y = .895 + .496 (\text{การแข่งขัน}) + .383 (\text{ประสิทธิภาพ}) + .134 (\text{สภาวะเศรษฐกิจ}) + .123 (\text{การบริหาร})$

สมการในรูปแบบคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้ $Z = .664 (\text{การแข่งขัน}) + .365 (\text{ประสิทธิภาพ}) + .184 (\text{สภาวะเศรษฐกิจ}) + .110 (\text{การบริหาร})$

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาการลงทุนและรายได้ของกลุ่มเกษตรกรใน ตำบลโนนกลาง อำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี ในเขตพื้นที่ ตำบลโนนกลาง อำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี มีทั้งหมด 9 ด้าน ซึ่งสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

การบริหาร ในการศึกษาการลงทุนและรายได้ของกลุ่มเกษตรกรในเขตพื้นที่ ตำบลโนนกลาง อำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี กลุ่มเกษตรกรส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ต้องการให้มีการบริหารจัดการของการทำเกษตรกรรมเพราะเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสามารถในการเพิ่มผลผลิตและรายได้อย่างต่อเนื่อง เกษตรกรจำนวนมากยังคงเผชิญกับอุปสรรคหลายประการที่ทำให้ไม่สามารถบริหารจัดการของการทำเกษตรกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ การขาดความรู้ด้านการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ การขาดความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีการเกษตรสมัยใหม่ รวมถึง

การจัดการทรัพยากร เช่น ดิน น้ำ และปุ๋ย อย่างไม่เหมาะสม นอกจากนี้ เกษตรกรจำนวนหนึ่งยังขาดโอกาสในการเข้าร่วมอบรมหรือรับข้อมูลข่าวสารทางวิชาการด้านการเกษตร ทำให้ไม่สามารถพัฒนาแนวทางการผลิตให้มีประสิทธิภาพสูงสุดได้ ผลกระทบจากปัญหาดังกล่าวทำให้เกษตรกรมีต้นทุนการผลิตสูง ผลผลิตต่อหน่วยต่ำ และรายได้ไม่สม่ำเสมอ ส่งผลให้เกิดความไม่มั่นคงทางเศรษฐกิจของภาคเกษตรกรรมโดยรวม ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานปลัดกระทรวงและสหกรณ์ (2560) ให้ความหมายว่าเพื่อให้เกษตรกรพึ่งพาตนเองได้ มีความมั่นคงและภาคภูมิใจในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมบริหารจัดการแบบครบวงจร ตั้งแต่การผลิต แปรรูป และการตลาด ตลอดจนสร้างการรวมกลุ่มเกษตรกรให้เข้มแข็งและสามารถเชื่อมโยงเครือข่ายของเกษตรกรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประสิทธิภาพการทำงาน ในการศึกษาการลงทุนและรายได้ของกลุ่มเกษตรกรในเขตพื้นที่ ตำบลโนนกลาง อำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี กลุ่มเกษตรกรส่วนใหญ่มีความเห็นว่ามีประสิทธิภาพการทำงานในปัจจุบันมีไม่เพียงพอ เพราะยังมีงานอื่นที่ต้องทำเพื่อหาเงินเลี้ยงชีพ เกษตรกรส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการบริหารจัดการที่เป็นระบบ ส่งผลให้การวางแผนการผลิตและการใช้ทรัพยากรไม่มีประสิทธิภาพ เกษตรกรบางส่วนยังขาดแรงจูงใจในการพัฒนางาน เนื่องจากผลตอบแทนจากผลผลิตไม่แน่นอนและราคาผันผวน เกษตรกรไม่สามารถบริหารเวลาในการทำงานเกษตรกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะเกษตรกรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพอื่นร่วมด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ สมใจ ลักษณะ (2544) การมีประสิทธิภาพในการทำงานของตัวบุคคล หมายถึง การทำงานให้เสร็จโดยสูญเสียเวลาและเสียพลังงานน้อยที่สุด ได้แก่งานทำได้เร็วและได้งานที่ดีบุคลากรที่มีประสิทธิภาพในการทำงาน เป็นบุคลากรที่ตั้งใจในการปฏิบัติงานเต็มความสามารถ ใช้กลวิธีหรือเทคนิคการทำงานที่จะสร้างผลงานได้มาก เป็นผลงานที่มีคุณภาพเป็นที่น่าพอใจโดยสิ้นเปลืองต้นทุนค่าใช้จ่าย พลังงาน และเวลาน้อยที่สุด

ด้านการเงิน ในการศึกษาการลงทุนและรายได้ของกลุ่มเกษตรกรในเขตพื้นที่ ตำบลโนนกลาง อำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี กลุ่มเกษตรกรส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการให้มีการสนับสนุนเงินจากทางภาครัฐและจากองค์กรอื่นๆ เพื่อช่วยให้มีเงินทุนในการหมุนเวียนเพื่อดำรงชีวิตและการลงทุนในการทำเกษตร เพราะเกษตรกรหลายคนมีภาระหนี้สินสูงจากการกู้เงินเพื่อลงทุนในการทำเกษตร แต่ไม่สามารถสร้างรายได้ที่เพียงพอในการชำระคืนหนี้ เนื่องจากขาดเงินทุนหมุนเวียนในการดำรงชีวิตเพราะเงินทุนที่มีไม่ได้ใช้แค่ลงทุนทางการเกษตรแต่ต้องใช้จ่ายในการดำรงชีวิตประจำวัน และรายได้ที่ได้รับจากผลผลิตทางการเกษตรไม่เพียงพอต่อการชำระหนี้ ส่งผลให้เกิดภาระหนี้สินสะสมและขาดสภาพคล่องทางการเงิน เกษตรกรส่วนใหญ่ยังไม่ได้รับการสนับสนุนทางการเงินอย่างเพียงพอจากภาครัฐหรือองค์กรอื่นๆ แม้ว่าการสนับสนุนดังกล่าวจะเป็นปัจจัยสำคัญในการช่วยเพิ่มทุนการผลิตและลดภาระทางการเงิน ซึ่งสอดคล้องกับ Paukmongkol (2017) ได้ให้

เหตุผลปัญหานี้สินของภาคเกษตรนั้น เนื่องมาจากเกษตรกรส่วนใหญ่ ขาดความรับผิดชอบทางการเงิน ไม่มีการออม และมีการกู้ยืมเงินเมื่อมีรายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่าย แต่ทั้งนี้ ด้วยลักษณะการทำการเกษตรกรรมที่ต้องพึ่งพาสภาพอากาศเป็นหลัก และ เกษตรกรส่วนใหญ่ประสบปัญหาการตลาดและการจัดจำหน่าย อีกทั้งระบบเกษตรปัจจุบันพึ่งพาการขายผลผลิตแก่พ่อค้า คนกลาง ทำให้เกษตรกรไม่มีอำนาจในการกำหนดราคา

ด้านสภาวะเศรษฐกิจ ในการศึกษาการลงทุนและรายได้ของกลุ่มเกษตรกรในเขตพื้นที่ ตำบลโนนกลาง อำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี กลุ่มเกษตรกรส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ราคาของปุ๋ย ยาฆ่าแมลง และเมล็ดพันธุ์มีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งส่งผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตของเกษตรกร ปุ๋ยและสารเคมีเป็นปัจจัยสำคัญในการเพิ่มผลผลิต แต่เมื่อราคาสูงขึ้น เกษตรกรอาจไม่สามารถใช้ปัจจัยเหล่านี้ในปริมาณที่เหมาะสม ทำให้ผลผลิตลดลงและคุณภาพของผลิตภัณฑ์ไม่ดีเท่าที่ควร นอกจากนี้ยังสามารถจัดตั้ง โครงการอุดหนุนหรือเงินช่วยเหลือ เช่น เงินสนับสนุนสำหรับการซื้อปุ๋ยคุณภาพดีในราคาถูกเพื่อช่วยลดต้นทุน และเกษตรกรยังประสบปัญหาด้านโครงสร้างเศรษฐกิจและการตลาด เนื่องจากการกระจุกตัวของการผลิตอยู่ในมือของผู้ประกอบการรายใหญ่ การกีดกันผู้ผลิตรายใหม่ และการขาดเทคโนโลยีในการพัฒนาแนวทางการตลาด ส่งผลให้เกษตรกรรายย่อยมีส่วนแบ่งตลาดต่ำ ไม่สามารถแข่งขันได้อย่างเป็นธรรม อีกทั้งยังขาดการสนับสนุนด้านการตลาดจากภาครัฐอย่างต่อเนื่อง เกษตรกรไม่มีความรู้ด้านการขายออนไลน์ ทำให้สินค้าถูกจำกัดอยู่ในตลาดท้องถิ่น จึงทำให้ระบบเศรษฐกิจการเกษตรขาดความสมดุลและยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับ (Shepherd, 1979) ลักษณะการกระจายของการผลิตและจำนวนของหน่วยการผลิตในตลาด เช่น ส่วนแบ่งการตลาดของแต่ละหน่วยการผลิต ลักษณะการกระจุกตัวของหน่วยผลิตใหญ่หรือการกีดกันการเข้าสู่ตลาดของผู้ผลิตรายใหม่ และลักษณะความแตกต่างกันของสินค้าและบริการในตลาด อย่างไรก็ตาม หากสามารถนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ พัฒนาแนวทางการทำตลาด และได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ ก็จะช่วยให้ภาคเกษตรของไทยสามารถเติบโตได้อย่างยั่งยืนในอนาคต

ด้านการแข่งขัน ในการลงทุนและรายได้ของกลุ่มเกษตรกรในเขตพื้นที่ตำบลโนนกลาง อำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี กลุ่มเกษตรกรส่วนใหญ่มีความเห็นว่า กลยุทธ์สร้างการตลาดให้กับสินค้าการเกษตร ซึ่งเป็นอีกหนึ่งปัญหาที่สำคัญที่เกษตรกรต้องเผชิญ เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่มักจะประสบปัญหาความไม่แน่นอนในตลาด และเกษตรกรยังขาดกลยุทธ์ที่ชัดเจนในการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันของสินค้าการเกษตร เกษตรกรส่วนใหญ่ยังคงพึ่งพาช่องทางการจำหน่ายแบบดั้งเดิม เช่น ตลาดสดหรือตลาดเกษตรกรในพื้นที่ ซึ่งมีข้อจำกัดด้านจำนวนผู้บริโภคและราคาผลผลิต ส่งผลให้รายได้ไม่มั่นคงและขาดโอกาสในการขยายตลาด ปัญหาดังกล่าวส่งผลให้เกษตรกรไม่สามารถสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันกับผู้ประกอบการรายอื่น หรือกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ใกล้เคียงได้อย่างชัดเจน และยังคงอยู่ในสถานะของ “ผู้ตามตลาด” มากกว่าผู้

กำหนดทิศทางตลาดเอง ซึ่งสอดคล้องกับ เสนาะ ตีเยว (2551) ได้อธิบายเพิ่มเติมว่าวิธีการสร้างความมั่งคั่งและความ มั่นคงให้องค์กรที่ดีที่สุดคือการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน (Competitive Advantage) ซึ่งเป็นหัวใจของการวางแผนกลยุทธ์ความได้เปรียบทางการแข่งขัน

ด้านสุขภาพกายและสุขภาพจิต ในการลงทุนและรายได้ของกลุ่มเกษตรกรในเขตพื้นที่ตำบลโนนกลาง อำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี กลุ่มเกษตรกรส่วนใหญ่มีความเห็นว่า เกษตรกรต้องทำงานกลางแจ้ง ใช้แรงกายและเวลานาน ทำให้เกิดความเหนื่อยล้า ปวดเมื่อยตามร่างกาย และเสี่ยงต่อปัญหาสุขภาพเรื้อรัง เกษตรกรที่ทำงานคนเดียวหรือขาดกลุ่มวิสาหกิจชุมชนมักมีความเครียดสูง และสุขภาพจิตไม่ดีเท่ากลุ่มที่มีเครือข่ายทางสังคม ซึ่งสอดคล้องกับ สุนทรี พรหมวงศ์ (2565) เกษตรกรที่เข้าร่วมกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหรือกลุ่มเกษตรกรมีสุขภาพจิตดีขึ้น มีความพึงพอใจต่อชีวิตสูง และสุขภาพกายแข็งแรงมากกว่ากลุ่มที่ทำงานคนเดียว การมีเครือข่ายทางสังคมช่วยลดความเครียดและสร้างแรงสนับสนุนในการทำงาน

ด้านรายได้ที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต ในการลงทุนและรายได้ของกลุ่มเกษตรกรในเขตพื้นที่ตำบลโนนกลาง อำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี กลุ่มเกษตรกรส่วนใหญ่มีความเห็นว่า รายได้เพียงพอต่อการดำรงชีวิตมีความสำคัญเป็นอย่างมาก แต่ก็ขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย เช่น ราคาสินค้าเกษตร สภาพอากาศ และต้นทุนการผลิต แต่เกษตรกรส่วนใหญ่ยังคงประสบปัญหารายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต อันเป็นผลมาจากต้นทุนการผลิตที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งค่าปุ๋ย ยา เมล็ดพันธุ์ และยังมีสภาพอากาศที่แปรปรวนในช่วงที่กำลังทำการเกษตร ในขณะที่ราคาผลผลิตกลับผันผวนและตกต่ำส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้ไม่แน่นอนและไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายในครัวเรือน นอกจากนี้ เกษตรกรจำนวนมากขาดอาชีพเสริม ขาดแหล่งเงินทุน และขาดการบริหารจัดการทางการเงินที่เหมาะสม จึงต้องพึ่งพาเงินกู้ยืมระบบเพื่อใช้ในการดำรงชีพและประกอบอาชีพ ทำให้เกิดภาระหนี้สินสะสมและส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตโดยรวม ซึ่งสอดคล้องกับ นภา ศรีนวล (2554) การที่มีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นและมีรายได้ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่าย โดยสาเหตุที่มีความสำคัญคือ การไม่มีอาชีพเสริม การขาดแหล่งเงินทุน รายได้ต่ำมีรายได้ไม่ต่อเนื่อง ราคาผลผลิตตกต่ำ ปริมาณผลผลิตลดลง มีรายจ่ายสูงทั้งใน ภาคการเกษตรและนอกภาคการเกษตร การที่เกษตรกรไม่มีที่ดินหรือมีที่ดินทำกินน้อย หรือปัญหาดินขาดความอุดมสมบูรณ์ การขาดแหล่งน้ำ การขาดแรงงาน น้ำท่วม ฝนแล้ง การทำเกษตร ศัตรูพืช การขาดข้อมูลข่าวสารในการทำเกษตร รวมถึงการมีค่าใช้จ่ายในยามฉุกเฉิน เป็นต้น

ด้านความมั่นคงและยั่งยืนในอาชีพ การลงทุนและรายได้ของกลุ่มเกษตรกรในเขตพื้นที่ตำบลโนนกลาง อำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี กลุ่มเกษตรกรส่วนใหญ่มีความเห็นว่า แหล่งรายได้ที่มั่นคงจากอาชีพเกษตรกรรมไม่เพียงพอสำหรับการดำรงชีวิต ซึ่งความมั่นคงและยั่งยืนต้องดำเนินด้วยเงิน

ปฏิเสธไม่ได้ว่าจะทำอะไรต้องมีเงินหรือรายได้ที่เพียงพอ โดยเกษตรกรหลายรายต้องกู้เงินมาลงทุน อาจเกิดหนี้สินสะสม เกษตรกรที่ทำงานคนเดียวหรือไม่ได้เข้าร่วมกลุ่มวิสาหกิจชุมชน มักเผชิญปัญหาในการเข้าถึงข้อมูล การตลาด และการสนับสนุนทางสังคม เกษตรกรต้องพึ่งพาธรรมชาติ ทำให้เกิดความเสี่ยงต่อความมั่นคงในการประกอบอาชีพ เช่น ภัยแล้ง น้ำท่วม โรคระบาดของพืชและสัตว์ ความมั่นคงและความยั่งยืนในอาชีพของเกษตรกร ขึ้นอยู่กับหลายปัจจัยทั้งด้านบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม ผลการศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทร์จิรา ปาลี (พ.ศ. 2561) ซึ่งระบุว่าเกษตรกรที่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการการผลิต การตลาด และการเงิน จะมีความมั่นคงในการดำรงชีวิตสูงกว่าเกษตรกรที่ขาดความรู้ด้านดังกล่าว

ด้านเสริมสร้างความแข็งแกร่งของกลุ่มเกษตรกร ในการลงทุนและรายได้ของกลุ่มเกษตรกร ในเขตพื้นที่ตำบลโนนกลาง อำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี กลุ่มเกษตรกรส่วนใหญ่มีความเห็นว่าหน่วยงานรัฐมีการส่งเสริมเฉพาะพื้นที่นำร่องเท่านั้น ขณะที่กลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ห่างไกลไม่ได้รับการสนับสนุน ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำด้านโอกาสในการพัฒนา อีกทั้งเกษตรกรจำนวนมากยังไม่สามารถใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น การตลาดออนไลน์ หรือระบบสารสนเทศการเกษตร ส่งผลให้การสื่อสารและการสร้างเครือข่ายเชิงดิจิทัลไม่เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ สุนทร พันธุ์พงศ์ และคณะ (2564) ซึ่งว่าการเข้าถึงแหล่งสนับสนุน เช่น งบประมาณ เทคโนโลยี หรือ การตลาด ต้องอาศัยเครือข่ายความร่วมมือ หากเครือข่ายไม่แข็งแรง กลุ่มจะถูกจำกัดศักยภาพและขาดความยั่งยืนในระยะยาว และเน้นว่าเกษตรกรยุคใหม่ควรได้รับการอบรมด้านเทคโนโลยี เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการขยายเครือข่ายและเพิ่มโอกาสทางธุรกิจ หากขาดความรู้ด้านนี้จะไม่สามารถใช้ประโยชน์จากเครือข่ายได้เต็มที่

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษากิจการการลงทุนและรายได้ของกลุ่มเกษตรกร ตำบลโนนกลาง อำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี โดยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงบริหาร

1. ควรส่งเสริมให้เกษตรกรมีการบริหารต้นทุนและการคำนวณผลตอบแทนก่อนการลงทุน เช่น ปุ๋ย ค่าแรง ค่าขนส่ง เป็นต้น ส่งเสริมการอบรมกับให้เกษตรกรและให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารเงินทุนและการตลาดเพราะต้นทุนเป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลโดยตรงต่อกำไรและรายได้ของเกษตรกร หากสามารถลดต้นทุนโดยไม่ลดคุณภาพของผลผลิต จะช่วยเพิ่มผลตอบแทนจากการลงทุนและทำให้เกษตรกรสามารถแข่งขันในตลาดได้ดีขึ้น

2. ควรมีการส่งเสริมความรู้ทางการเงินและการบริหารจัดการรายได้ของเกษตรกร ศึกษา ระดับความรู้ด้านการเงินของเกษตรกร และปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจลงทุน เพราะเกษตรกรที่มีความรู้ทางการเงินที่ดีจะสามารถบริหารรายได้และวางแผนการลงทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยลดปัญหาหนี้สินและเพิ่มความมั่นคงทางการเงิน

3. ควรมีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกร วิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการใช้เทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ (Smart Farming) และเปรียบเทียบผลผลิตและรายได้ของเกษตรกรที่ใช้เทคโนโลยีกับเกษตรกรที่ยังใช้วิธีดั้งเดิม เนื่องจากการใช้เทคโนโลยีจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ลดต้นทุน และยังเพิ่มผลผลิต ซึ่งจะช่วยให้รายได้ของเกษตรกรเพิ่มขึ้นในระยะยาว

4. ควรมีการสนับสนุนจากภาครัฐและนโยบายที่ส่งเสริมการลงทุนในภาคเกษตร โดยให้เกษตรกรศึกษาผลกระทบของนโยบายรัฐ เช่น เงินอุดหนุน สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ และโครงการพัฒนาภาคเกษตร วิเคราะห์ปัญหาที่เกษตรกรเผชิญในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนหรือโครงการสนับสนุนของรัฐ ทางภาครัฐเสนอแนวทางการปรับปรุงนโยบายให้เหมาะสมกับความต้องการของเกษตรกร เพราะการสนับสนุนจากภาครัฐเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้เกษตรกรสามารถลงทุนได้มากขึ้น และลดความเสี่ยงจากการขาดทุน

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบรายได้จากพืชมูลค่าสูง เช่น สมุนไพร พืชออร์แกนิก กล้วยงาแพนθήพิเศษ เพื่อเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุน
2. ควรมีการรื้อรายได้เสริมจากการขายคาร์บอนเครดิต เกษตรคาร์บอนต่ำ เพื่อวิเคราะห์ความคุ้มค่าในการลงทุน
3. ควรมีการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างการลงทุนในภาคเกษตรและความยั่งยืนในด้านคุณภาพ

เอกสารอ้างอิง

- ขวัญพร สุทะ. (2560). **แนวทางการเพิ่มรายได้ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว บ้านสันหนองควาย ตำบลดอยงามอำเภอพาน จังหวัดเชียงราย**. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง.
- จริยา ศรีวิจารณ์. (2559). **ประสบการณ์ด้านจิตใจของนักศึกษา ที่ยากจนจากชนบทและได้รับทุนการศึกษา**. วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น 1 (1), 29–30.
- ณัฐภัทร์ กิ่งเนตร และณัฐนรี มณีจักร. (2562). **ความเหลื่อมล้ำมิติอาชีพของไทย : กรณีศึกษาอาชีพเกษตร**. วารสารทหารพัฒนา 46 (1), 49–53.
- มาลินี สมงาม. (2561). **แนวทางการแก้ปัญหาความยากจนของชาวนากับการพัฒนาด้านเกษตรกรรมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริวัฒน์ ทรงธนศักดิ์. (2562). **คู่มือการจัดทำและวิเคราะห์ประมาณการข้อมูลต้นทุนการผลิตพืช**. กรุงเทพฯ: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร.
- สัญญาวิวัฒน์. (2559). **ทฤษฎีองค์การประสิทธิภาพ**. (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดอุบลราชธานี. (2566) **ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัดอุบลราชธานี** /สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์. เข้าถึงได้จาก: <https://www.opsmooac.go.th>. [2023, January 27].
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2564). **รายงานสภาวะเศรษฐกิจการเกษตรจังหวัดอุบลราชธานี**. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.nesdc.go.th>. [2022, January 28].
- สำนักงานปลัดกระทรวงและสหกรณ์. (2561). **สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตร**. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.opsmooac.go.th>. [2018, October 28].